مل□فە دانەخراوەكـــــان ... لە
ئەرشیڤی دەنگەكان ەوە

، هەر جارەو با بەتێک لە ئەرشیڤی دەنگەكان ەوە

ئەمەی لێـــرەدا دووبـــارە بڵـــاوی دەکەینەوە، کۆمەلێــک نووســـین و چاوپێکەوتنە لەگەڵ (مستەفای حەسەنە گەورە) کە لە ساڵی ٢٠١٥ بڵا و بوونەتەوە لە دەنگەكان و ڕۆژنامەكانی تردا. ئەو با بەتانە تایبەتە بە کردە تاوان بارێكانی " عەباس بایز باڵۆغا" و هەوڵدان بۆ بەگەیانـدنی تاوانبـار بە دادگـا.... ساڵەكـان تێپەڕیـن و خـاوەن داواکان وردە وردە ماڵئاوای دەکەن لەژیان و تاوان باران ژیانیان باشتر و بەڕێزانە تر هەڵسوکەوتیان لەگەڵدا دەکرێت لە سا□ی دەسەڵاتی کوردیدا، ئەو دەسەڵاتای کە ڕۆژگارێک بەچاو بەستراوەیی خۆمان، ناومان لێنابوون بەرەی شۆڕشگێڕو بەرەکەی تری لای حکومەتی مەرکەزیمان ناو لێنابو بەکرێ گیراو(جاش) بێ ئاگا لەوەی بەرەی شاخ و بەرەی شار دوو بەرەی ل□ککگرێدراوی هاو بەرژەوەندی دژ بەخواستی ڕاستی□قینەی خەڵکن.

دەنگەكان

٢٠٢٠/٨/٣٠

[بۆ خوێندنەوەی ئەو مەلەفە کلیکی ئێر□ بکەن ....]

بۆ ئەرسەلان بایز وبایزەکانی دیکە ،لەدانی ئەم قەوانە سواوە ڕابگرن ... گۆران هەڵەبجەیی

[گەر بەرامبەر خەباتم پارەم وەربگرتایە،ئیدی لە خەباتگێڕەوە دەبووم بە جاش.] نیلسۆن ماندێلا

لە مێژە بە نیازم دەربارەی ئەم دەستەواژەیە بنووسم کە دەڵێت[ئەم دەستکەوتانەی ئێستا بەرهەمی تێکۆشان و خوێنی شەهیدەکانمانە.]

وەلێ هەرگیز دەرفەتم بۆ نەڕەخسا،لە ئێستا ئەرسەلان بایز ناچاری کردم کە چیتر ئەو بابەتە پشتگوێ نەخەم.

ئەم ڕستەیە ،دەستەواژەیە بەردەوام لە لایەن سەرکردە فاشیلەکانی ڕەبازی کوردایەتیبەوە بۆ جۆرەها شێوە و لەجۆرەها فۆرمدا بەکار دەهێنرێت ،کە نوێترینیان لەلایەن ئەرسەلان بایزەوە بوو. هەر کاتێک شەپۆلی تووڕەیی و بێزاری خەڵکی ستەملێکراوی دەستی قارەمانەکانی کوردایەتی دەگاتە ئاستێکی بەرز ،ئیدی ئەم بلیمەتانەی گەندەڵی دەست دەکەن بە گیرفانیانداو ئەم قسە پڕوپووچ و بێ ئەرزشانە دەدەن بەڕووی خەڵکدا.

دوو مەبەست لە ژێر هەزاربارەکردنەوەی ئەم قەوانە ژەنگاویەوە خۆی حەشارداوە، یەکەم قەرزاربارکردنی خەڵکە بە تێکۆشان و ماندووبوونیان،دووەم بێدەنگکردنی خەڵکیە تا داوای مافەکانیان نەکەن و سوپاسگوزاربن بەوەی کەهەیە و بە ئاقڵی دانیشن .لە ڕێگەی ئەم درووشم و وتارە قەبانەوە ،دەیانەوێت ئەو پەیامە بگەیەنن کە دەڵێت[گەر خەباتی ئێمەو خوێنی شەهیدان نەبوایە ئێوە ئەم ژیانە خۆش و ئاسودەتان نەدەبوو].

هەوڵدەدەم لەڕێدا ڕوونیبکەمەوە و بە لۆژیک بیسەلمێنم کە ئایا ئەم دەخڵەی ئێستا، بەرهەمی خەبات و خوێنی شەهیدانە یا نا .

لە زۆرترین حاڵەتدا و لەکن نەتەوە چەوساوەو ژێردەستەکان، ئامانج لە شۆڕشی چەکداری گەشتنە بە دونیای سەرفرازی و شکاندنی کۆتی چەوساندنەوە و دەربازبووب لە ژیانی نکولیکردن لە ماف و ئازادی ،و لە پەناو دابینکردنی خۆشگوزەرانی و ئاسودەیی و ژیانێکی پڕ کەرامەتە بۆ هاوڵاتیان.ئەمەش تەنها لەو حاڵەتەدا دەتوانێ دی کە شۆڕشە چەکداریەکە ئامانجی خۆی بپێکێت و بگاتە دوا مەنزڵ و شۆڕشگێڕان لە لولەی تفەنگەکانیانەوە سەرفرازی بەدەست بهێنن ،یاخود بەدیویەکی دیکەدا شۆڕشگێڕان نەتەوەی سەردەست ناچاربکەن کە

مل بە داخوازییەکانیان بنێت.
لێرەدا بە پێویستی دەزانم چەند نموونەیەکی بەرجەستەکراو لەو شۆڕشە چەکداریە سەرکەوتووەکان بهێنمەوە کە لە ئاکامی خەباتیاندا دەسەڵاتیان گرتە دەست و گۆڕانکاری بنەڕەتیان لەسیستەمی حکوم وژیانی خەڵکدا کرد ،لەوانە:

- شۆڕشی چین بە سەرکردایەتی [ماو]
- شۆڕشی کوبا بە سەرکردایەتی [کاستر و جی ڤارا]
- شۆڕشی جەزائیر بە سەرۆکایەتی[ئەحمەد بن بلە و هواری بۆ میدیان]
- شۆڕشی ڤێتنام بەسەرکردایەتی [هۆشی منە]
- شۆڕشی فەلەستینیەکان[تا ڕادەیەک]

شۆڕشەکانی نیکاراگوا،سلڤادۆر، ئەنگۆلا ، مۆزەمبیق و چەند شۆڕشێکی دیکە.
سەرجەمی ئەم شۆڕشانە لە ئاکامی خەباتێکی درێژخایەن و سەخت و دژوار و بەختکردنی گیانی هەزارەها شۆڕشگێڕو سڤیل هاتنەدی. پاش سەرکەوتن شۆڕشگێڕان ئەو خەباتەیان بە هاوڵاتیان نەفرۆشتەوەو بەردەوام نەیاندایەوە بەڕوویاندا، پێزیان بەسەر خەڵکدا لەنەدەدا، بەڵکو بە بەدەنگی لە فۆرمێکی نوێدا درێژەیان بە تێکۆشاندا.
گەر پێناسەیەکی کوورت و لۆژیک بۆ[شۆڕشی] چەکداری باشوور بکەین دەبینین ئاکامەکەی بە هیچ جۆرێک لەو شۆڕشانە ناچێت کە ئاماژەم پێداون.
شۆڕشی باشوور نە ڕژێمی گۆڕی، نە خاکی کوردستانی ئازاد کرد و نە دەسەڵاتی ناوەندی ناچار کرد تا دان بە هەندیک لە مافەکانماندا بنێت.
بە پێچەوانەوە ئاکامی شۆڕشی کورد بۆ خودی کورد ، بریتی بوو لە کۆمەڵێک کارەسات و تراژیدیای خوێناوی ،کە هەرگیز لە یادەوەرماندا ون نابن.

- لەدەستدانی ئەو کەمە دەڤەرەی کە بەدەست پێشمەرگەوە بوون.
- ئاشبەتاڵێکی دیکەی هێزی چەکداری
- وێرانبوونی سەرجەم گوندەکانی کوردستان،لەگەڵ چەندین شارو شارۆچکە.
- لەنێوچوونی نزیکەی ٢٠٠ هەزار هاوڵاتی لە پرۆسەی ئەنفالی بەدناودا
- گیان لەدەستدانی ٥٠٠٠ خەڵکی هەڵەبجە لە ئاکامی کیمیا باراندا

- کووشتنی ٨٠٠٠ بارزانی
- لەسێدارەدانی هەزارەها گەنجی کورد لە زیندانەکانی بەعسدا
- تەعریبکردنی زۆرێک لە باژێڕ و گوندە کوردیەکان
- گەیاندنی زیانێکی گەورە بە ژینگەی کوردستان

جا گەر ئەم خاڵانە بخەینە بەرچاو وە لەگەڵ ماناکانی شۆڕشدا بەراوردیان بکەین، دەبینین کە ئەوەی لەمەڕ خۆمان شۆڕش نەبووە، بەڵکو بزافێکی چەکداری کارەسات هێنەر بووە.

بۆیە پێزلێدانی سەران و سیاسیەکانی کورد بەو شۆڕشەوە هەرگیز لەشوێن خۆیدا نیەو هەرگیز جێگەی شانازیش نیە.

ڕاستە ئەوە چەند ساڵێک لەتەمەنی خۆتان لە شاخ بەسەربرد لەگەڵیدا ناخۆشی و چەرمەسەری و نەهامەتیتان دی، بەڵام بەخۆتانتان کرد نەک بە گەل، بەوەی ئێستا خۆتان سوڵتانانە دەژین و گەلیش وەک کۆیلە.

ڕاستە کە ژمارەیەکی زۆر گەنجی نیشتمانەکەم لە پێناوی پەیامێکی پیرۆزدا لەشاخ و لە ژێر پەتی سێدارەدا گیانیان بەخشی، بەڵام بەداخەوە خوێنیان بە فیڕۆچوو، بەوەی ئەوە ناوی ئەوانتان کردە بەردەباز بۆ پتر دەوڵەمەندبوون و خانەوادەکانیشیان پشتگوێ خراون و لەدۆخێکی دەروونی خراپدا دەژین، کە کەس ئیرەییان پێنابات. ئەمە جگە لەو سوکایتیەی ئەوە بەو شەهیدانەتان کردوە، ئەویش بە ئامێتەکردنی ناوی کۆمەڵێک سەرەک جاش و موستەشار و خۆفرۆشی مردوو یا کوژراو لەگەڵ ناوی پیرۆزی شەهیداندا .

لەیادمان نەچێت دوای ئەنفال جگە لەمانەوەی چەند مەفرەزەیەکی سەربەخۆ و سەرکەش لە دەڤەرە سنووریەکاندا ، هێزی پێشمەرگە وەک هێزێکی چەکداری خاوەن سەرکردایەتی کۆتایی هاتبوو ،دووچاری شکستی و ئاشبەتاڵ بوو،زۆربەی هەرە زۆری پێشمەرگەو بەرپرسەکانیان نیشتەجێی کەمپەکانی ئێران بوون یا لە هەوڵداندا بوون بە گەشتن بە ئەوروپا ،یا خۆیان تەسلیمی بە ڕژێمی بەعس کرد. بەکورتی و کوردی شتێک لە ئارادا نەمابوو بەناوی شۆڕش و پێشمەرگە. جا ئەوەی پڕوپاگەندەی ئەوە بکات کە ئەم دۆخەی ئێستا بەرهەمی خەباتی ئەوانە ، ئەوە دوورە لە ڕاستیەوە و شانازی کردنیش پێیەوە لە جێگەی خۆیدا نیە.

ئەوەی کە هەیە و ئەوە بەدەسکەوتی خۆتانی دەزانن تەنها ئەنجامی [حەماقتی]سەدام حسین بوو کە لە ئاکامی داگیرکردنی کوێتدا دۆخێکی نوێ لە باژێرەکانی ئێراق و کوردستاندا هاتە ئاراوە ، کە ڕاپەڕینی لێ پەیدابوو ،وە خەڵکی ڕاپەڕیوی شۆڕشگێڕ داوموودەزگاکانی بەعسیان

ڕاماڵی. پاشان ه□قا□انی [ش□شگێڕ] لە ئێرانەوە هاتن بەمدیوداو سواری شەپۆلەکە بوون و خۆیان کرد بە خاوەنی ڕاپەڕین و لەو ڕێگەشەوە دەسەڵاتیان بۆ خۆیان قۆرخ کرد،کە تاڕۆژی ئەمڕۆ بەردەوامە .

گەر حەماقەتی سەدام نەبوایە کە ئێوەی گەندەڵی گەیاندە دەسەڵات لەوانەبوو تا ئێستاش لە کەمپەکانی ئێراندا سەرەتان بۆ ئازووقە بگرتایە.

جاگەر شتێکی نوێتان پێنیە بیبەخش بە خەڵک،گەر ناتوانن ژیانێکی ئاسودەو پڕ کەرامەت بۆ خەڵکی بەشمەینەت دابین بکەن ،کەواتە وازبهێنن لە فرۆشتنەوەی شۆڕشی شکستخواردوو بە خەڵک ، بەسە لێدانی قەوانی کۆن ،چونکە بووتە مایەی بێزاری و چیتر کەس گوێی لێناگرێت.خەڵک دەیەوێت گوێ لە ئاوازێک بگرێت کە ئاسودەیی و ئارامی بۆ بهێنێت نەک بێزاری بکات.

ماف یان ئەرك! … سروە ساڵەیی

ژنان لەکۆمەڵگەی ئێمە تا ڕادەیەك کەمتر ئاشنان بە و چەمك و دەستەواژانەی کە ڕۆژانە لە بەرژەوەندیان یا دژیان دەگوزەرێ ،یا ئەوەتا خۆیان لە قەرەی نادەن ئەوەش پەیوەستە بە ژینگە وچەند وچۆنیەکانی باری خێزان لەسەرێکەوە ، و هەڵچونی هەست وسۆزیان لەسەرەکەێکی دیکەوە، کە زۆر زوو ئاوێتەی کردارە مر□قد□ستیەکان دەبن و زووتر پەرچەکرداریان بۆ کردارە نەرێنیەکان و لەیاد چوونەوەی ئەو توندو تیژی ویاخود زبری وشانە دەبێت کە ئاراستەیان دەکرێ و گەلێکجار ڕوشانێکی بەهێز لە ناخیان بەجێدەهێڵێت بەڵام وبە ڕوحێکی وەرزشی وەریدەگرن وبە میهرەبانی دەڕوانە ئەو د□ق□ر□ی کە دەیانبەستێتەوە بە کەسە نزیکەکانیانەوە و بە چاوپۆشینێ لەسەر هەڵسوکەوتی د□ق□ر□کە بۆ ئەوان ،ئاستی هۆشیاری و باری دەروونی تا ڕادەیەك کاردەکاتە سەر هەڵسوکەوت وژیانکردنیان کە زۆرکات ترس ودڵەڕاوکێ لە کاردانەوەی دەوروبەر دەبنە هۆکار بۆ لەناوبردنی پلان وداهاتوویان بگرە خۆیان ئەوەش ڕێژەییە لەنێو خانمان لە خانەوادەیەك بۆ خانەوادەیەکی دی جیاوازە بەهەرحاڵ گەر ئاستی

ڕۆشنفکری کۆمەڵگە بەرز یا مامناوەندی بیت بە دڵنیاییەوە بارێك بۆ
خانمان بڕەخسێت ،ژنانی زۆر بەهێزو پڕ متمانە بەخود بوو لە
دەردەکەون زۆر کاریگەر بەجێدەهێڵن لەسەر ئاستی کۆمەڵگە.
ماف چەمك یا دەستەواژەیەکی زۆر فراوانە دەکرێ لە ڕووی
مرۆڤبوونەوە بەر لە ڕەگەز لەسەری بدوێین کە کۆکراوەی هەموو بنەما
ستاندارەکانی جیهانی و مافە بەردەست ونا بەردەستەکانن لە ژیانی
ڕۆژانە کە دەگوزەرێ وەك (خوێندن ، باری ئاسایش
،تەندروستی)هەرتاکێك بێ جیاوازی ڕەگەز وچینایەتی بەریەککەوتنی
هەبێت وبەرجەستەیان بکات ئەوەش بەتاکە کەسێك نا بێت پێویستی بە
چەندەها ڕاوێژکاری پەروەردەیی ودەروونناسانە کە بەداخەوە دەتوانم
بڵێم ئەو جومگەیە لای ئێمە بەواتای بوارەکانی پەروەردە وخێزان
تەواو پوکاوەیە ،زیاتر کار لە تێپەڕاندن وبەڕێکردنی کاری ڕۆژانە
دەکرێ لەبری بارە دەروونیەکانی تاك لەهەموو جومگەکانی کارگوزاری.
بۆیە بەڕەچاوکردن وپێویست زانینی دروست کردنی کۆمەڵگە وتاك
بەتایبەت ژنان وکچان دەبێت هەر لە قۆناغەکانی منداا□ی وبگرە بەر
لە دامەزراندنمان لە قوتابخانە وەك وڵاتانی پێشکەوتوو لە ڕۆژانی
باخچەی ساوایان ئاشنا بکرێین بە مافەکانمان
لەڕێگای کورتە فیلمی ڕەنگاوڕەنگ ،یا کتێب یا هەڵواسین و تابلۆی
هەمەچەشن لە ژوور وڕێڕەوەکانی باخچە .
هەر لە سەرەتاوە وەك کۆمەڵگەیەکی هۆشیار وزرنگ ئاماژە بۆ کردارە
نادروست ونەرێنی وبەرامبەر ئەوەش بۆ کردارە ئەرێنیەکان بکرێت،
وپێیان بناسێنین..لەسەرخۆ بێ ئەوەی ماندوو بکرێن وپەستانی
دەروونی بخەینە سەر مندااەکە لە قۆناغەکانی منداا□ی دوور
بخرێنەوەو ودابڕێنرێن لە ئەو جیهانەیان .
ئێمە زۆر کات هەر لە منداا□یەوە دەبینە هۆکار بۆ لەباربردنی
خەونەکانی تاك بەتایبەت ژنان وکچانمان
کە هێندە بە گوێچکەکانیان دەچرپێنین تۆ جوانی نیو هێندە ناڵێن تۆ
مرۆڤێکی ودەتوانی !
بۆیە بە جیاوازکردنی کچانمان لە کوڕان کەوا سیمبولی جوانی بۆ
ئێمەومانان و ئازایەتی بۆ برایانمان شەکەتمان دەکا کە کەم لە
ژنان وکچان درکی پێدەکەن ویاخی دەبن لەو کەمایەتی پێکردنەی کە
هەمیشە وەك بوکەڵەیەك لێماندەڕوانن وپەروەردە وبەئاگامان ناهێنن
بۆ هەڵگرتنی باری ڕۆژانی قورس کە ئەوە هەر ڕوودەدات وکەم کەسیش
دەتوانن شانی بۆ بدەنێ وئەو ڕۆژانە تێپەڕێنن
هیچ کۆمەڵگەیەك لەیەکڕا دروست نەبووە ودروست نا بێت ،ئەوە کاری
دەروونناسان وپەوەردە ودەوڵەتە بە هەمائاهەنگی خانەوادە وخێزان .
کچان یاخود ژنان نا بێت نە لە خوێندن ونە لە تەندروستی و

پەروەردەی دەروونی پشتگوێبخرێن چونکە ئەوان کە دایکی داهاتوون بە هۆشیاریان دەتوانن کۆمەڵگە وخێزانێکی تەن دروست بنیات بنێن.
ئەوەش کارێکی تەواو وکۆششی دەوێت بە هەند وەرنەگرتنیان دەبێتە هۆکار بۆ لەق بوونی بنەمایەك لە بنەماکانی دروستبوونی ژێرخانی پەروەردەیی لە هەموو سێکتەر وجومگەکانی کۆمەڵگەی باوەڕ بەخۆ وپێشکەوتوو
ژنان نەك هەر بەڕۆشنفکربونیان خێزانێکی چاڵاك و کارامە وبەپێوە وەستاو دروست دەکەن بگرە دەتوانن داهێنەر و بنیاتنەر و ببنە پێنوسێکی بوێر جوان بۆ وقەڵاچۆی نەهامەتی و کردە نادروستەکان کە وەك پەڕەیەك یا هەورێکی ڕەش ئاسۆی نیشتمان وبوونمان لە ئازادی وبیروباوەڕ دەربڕین هەموو کوچەکانی کارگوزاریەکان دەتەنێ،
ئاخر کارگەلێك تەواو پێویستیان بە جێ پەنجەی خانمان هەیە ئەوەش کە تەواوکاری کۆمەڵگەیە کە وەك دەڵێن (مەل بە باڵێك نافڕێت) لە خزمەت و دروستکردن وبەرگری لە نیشتمان .لەناخەوە دەبێت دەستی یەکتر بگرین بەرەو فڕین لەئاسۆی زانست وئایدۆلۆژیا جوانەکان وسەنسەری خۆمان بین بەرلە دەوروبەر بۆیە ئاشنا بوونمان بە مافەکان وجیاوازکردنیان لە ئەرك دید وهزرمان ڕوونتر دەکەنەوە لەوەی لە سنوری مرۆقبوون دەرنەچین و پێشێلی مافی کەسانی دەوروبەرمان نەکەین ، هەمیشە خۆمانیش کزومەلول دەستمان لەژێر چەنە دانەنیشین بە ئەوەی دێوەکەی ناو فانۆسەکە ئاوات وپێویستیەکانمان بهێنتەدی
قبوڵیش نەکەین هەردەم وەك کەرەستەیەك ناوماڵ بەکاربهێنرێین بۆ ئەوەی کات بەخۆمان بدەین بە خوێندنەوە ودەرچوون وبگرە لەگەڵ خودی خۆمان بدوێین وقاوەیەکی ناوەخت یا بە وەخت لەدوای ماندووبون بخۆینەوە
یا هەستێکی جوان دەربڕین کە ببێتە هۆکار بۆ بوژانەوەی خەندەیەك بە کەسانی بەرامبەرمان کە گەلێکجار بە بەخشین وخەندە ویارمەتیدانی دەوروبەرمان هەتا پێویستیشی نەبێت با دەستپێشخەر بین لە چاکەکاری وخزمەت بەرلەوتن وداواکردنی بۆ بەرزڕاگرتنی شکۆی مرۆڤایەتی نمونەیەکی پڕ بوێری وباوەڕ بەخودی خۆمان وڕەگەز ونەتەوەکەمان بین.
ویژدان وناخمان ئاسودە و ئارام بن کە بوژانەوەی ڕوخسار پەیوەستە بە ڕوونی وبوژاندنەوەی ناخ ،کە هاوکات بنیات وەساو بەرەو ئامانجە جوانەکانمان هەنگاو دەنێن و دەگەشێنەوە ،دەبێنە هۆکار وپێشەنگ بۆ گەیاندنی هەستە نەرێنیە پڕ بەهاکان بە کۆمەڵگەکەمان .
ئیدی خاڵە لاوازەکان تەواو دەسڕنەوە لەناخمانەوە و ئەرکەکانی ئەستۆمان بەرلەوەی ئاراستەمان بکرێیت بیزانین وپێیان هەڵدەستین

وهەست بەماندووبونيش ناكەين لە قسەوقس□□كى كەسە لاوازەكان كە دەتوانين وەك هەر تاكێكى كۆمەڵگە كار وگوزەران وژيانمان بەهەند بزانين وبەهاى كات لەژيانمان وەك هەرئەركێك ڕەچاوبكەين ،تەمەن بە شتە كاڵ وكرچەكانەوە بەهەدەر نەدەين .
بەڕاى من ژنان پێشەنگ وڕێنيشاندەرى هەڵسوڕاندن وبەڕێوەبردنى كارەقورس و مەحاڵەكانن .
ژنان چونكە دايكن وبگرە دايكيش نەبن بەڵام هەست وسۆزێكى ميهرەبانيان هەيە دەتوانن پەنجەى بەزەيى وتەواوكارى زۆر لايەنەكانى ژيان ڕۆژانە جێ بەجێ بكەن دوور لە پێشێلكارى وكەمتەرخەمى ،ناڵێن لە سەدا سەد بەڵام □□ژي□كى تا ئاستێكى بەرز يا سەرووممناوەند دەكرێ وابن .
بۆيە گەر وەك كۆمەڵگەيەكى مۆدارن وپێشكەوتوو بپۆشين وبخۆين وبژيين دەبێت ئەوانەى لە ئەستۆمانن پێيان هەڵسين ودرێغى نەكەين ،سڵ نەكەين لە ڕووداوە لابەلاكانى ڕۆژگار بە سەركۆسپەكان زاڵبين .بپرسين گەر نەمانزانى شەرم نىە بەڵكو مر□ق ب□ زانست ولێكۆڵينەوە جوان وپڕ شكۆ وبەها دەبيت ،دوور لە بێزاركردن وماندووكردنى كەسانى دەوروبەرمان.
ژنان دەبيت ئاستى ڕۆشنبيرى وپەوروەردە ومافيان بەرز بكرێتەوەو وئەركەكانيان بەئارامى پێ بناسرێت.

سروە ساڵەيى

ژن و دەسەڵات … ن: رەنگين سان

وڵاتى ئاسايش و خۆش گوزەرانى ولاتێكى بێ كەم و كورى كە ژن دەيبات بەڕێوە. وڵا تێك هەيە پێى دەڵێ (ووڵاتى ژنان) ئەويش وڵاتى نەرويچە .
لەووڵاتى نەرويجدا ژن سەلارە ، ژن هێزە ، ژن ياسايە ، ژن سەرۆكە ، ژن سكتێرى پارتەكانە ، ژن مەلايە (قەشە) ، ژن بەڕێوبەرە ، ژن كارمەندە ، ژن مامۆستايە ، ژن دكتۆرە ، ژن كرێكارە ، ژن شۆفێرە .
لە سەرو هەموويشيەوە وەك دەڵێن: بەهەشت لە ژێر پێيى ژناندايە چونكە (دايكە).
لە ووڵاتى ژناندا ، پياوان مافى خۆيان هەيەو توشى توندو تيژى و

سوکایەتی ڕۆحی و جەستەیی نابنەوە و ، پیاو خۆی ناسوتێنێت و پیاو ناکوژرێت و پیاو ناخنکێت.

لە وولاتی ژناندا نا یەکسانی و نا دادپەروەری لە نێوان کوران و کچاندا بە هیچ جۆرێك بوونی نیە واتە : جیاوازی نێوان کوڕ و کچ نیە لە ناو خێزاندا .

لە ووڵاتی ژناندا ، دەوڵەت بەر پرسە لە ڕێکخستنی ژیان . واتە دەوڵەت باوك و دایکی میللەتە .

لە ووڵاتی ژناندا ، لە ژێر پەردەی یاسادا بازرگانی بە لەشی کچانەوە ناکرێت ، چونکە پرسەی هاوسەرگیری لەسەر بنەمای مامەڵەگەری و چاوچنۆکی خێزانەکان دانامەزرێت واتە (مارەیی و شیربایی ، لە جێ ی خوێن تاوانەکان داپۆشن) بە هیچ شێوەیەك نییە .

لە ووڵاتی ژناندا ، ووشەیەك بە ناوی (شەرەف) بوونی نیە و چونکە کەس بیر لە نێو ڕانی ژنان ناکاتەوە ، چونکە پیاوان ناوگەڵ پەرست نین ، ژن کوشتن بوونی نیە یان زۆر دەگمەنە ، گەر هەبێتیش لە نێو خێزانە ڕۆژهلاتیەکاندا ڕوویداوە .

لە ووڵاتی ژناندا ، مندالە ناچەوسێتەوە ، مندالە کار ناکات ، بەڵکو مافی ئەوەی هەیە تا تەمەنیەکی دیاری کراو بەشە دەرامەت خۆی لە دەوڵەت وەك موچەیەك وەردەگرێت .

لە ووڵاتی ژناندا ، لەشفرۆشی قەدەغەیە و تەنها لە ڕێگەیەکی یاساییەوە نەبێت بوونی نیە ، ئەگەر نا هەرکەس بە فرۆشیار و کریارەوە بگیرێت غەرامە دەکرێت و زیندانی دەکرێت .

لە ووڵات ژنناندا ، مافی مرۆڤ هەیە ، هەر کێشەیەکت هەبێت دادگا بە ڕێگەی یاسا پشتگیریت دەکات و مافت وەردەگرێتەوە (واتە : دەوڵەت کێشەکان چارە دەکات نەك عەشایەر و هێزی پارە)

لە ڕووی بارو دۆخی زیندانەکانی نەرویج بە یەکەم وولاتی جیهان دادەنرێت بە باشی خزمەتگوزاری زیندانیەکان .

لە ووڵاتی ژناندا ، حوکمی لە سێدارەدان بوونی نیە و لە هەموو مێژووی دەوڵەتی نەرویجدا تەنها جێنەراڵێکی نەرویجی گوولەباران کرا ئەویش لەسەر تاوانی خیانەت بوو کە یارمەتی ئەڵمانیەکانی دابوو لە شەری جیهانی دووەمدا.

نەرویج لە ژێر سایەی ژناندا بە باشترین ووڵاتی جیهان دادەنرێت لە ئاسایش و بژێوی ژیاندا . بە پێی ئامارەکان هەموو ساڵێك لە ڕیزی بەندی یەکەمەکانە .

نەرویج ، ووڵاتەکی شانشینیە و پەیڕەوی سیستەمەکی مەلەکی دەستوری دیموکراسی پەرلەمانیی دەکات .

ڕووبەری ئەم ووڵاتە ٣٨٥١٨٦ کـــم٢، ژمارەی دانیشتووانیشی ئەمسا

گەیشتە ٥ ملیــــۆن كەس .
ئەم خاڵانەی خوارەوە شایەتی ئەو ڕاستیەن .
•1 لە دوای دووەم جەنگی جیهانیە وە گەشەیەكی ئابووری خێرا بە خۆوە دەبینت بە تایبەتی دوای حەفتاكان كە نەوت و گازی سروشتی لە دەریاكانی باكوری نەرویجدا دۆزرایەوە .

2. ئێستا سێهەم ووڵاتی دەوڵەمەندی جیهانە لە رووی بەهای دراوەوە.
3. تێكڕای داهاتی تاكی نەرویجی بە پلەی چوارەم دێت لە سەر ئاستی جیهان.
4. پێنجەم ووڵاتی جیهانە بۆ هەناردە كردنی نەوت.
5. كرۆنی نەرویجی بە یەكێك لە دراوە هەرە جێگیرەكانی دونیا دادەنرێت، بە تایبەت ئەمە لە ماوەی قەیرانی دارایی جیهانیدا لە ساڵی٢٠١٠ / ٢٠٠٧ بۆ ڕوونی دەركەوت.
6. سەرباری نەوت و گاز ، نەرویج دەوڵەمەندە بە چەندین سەرچاوەی سروشتی تر وەك : ووزەی هایدرۆپاوەر، دارستان، كانزا و خۆراكی دەریایی.
7. لە بواری پیشەسازیدا دروستكردنی كەشتی ، كانزاكردن، كیمیاوی و بەروبومی كاغەز لە سەرچاوەی دار و درەختی.
8. سیستەمی چاودێری تەندروستی و پشتیوانی سیستەمی خوێندنی باڵا هەروەها سیستەمێكی گشتگیری چاودێری كۆمەڵایەتی ، لە سەر ئاستی جیهان بێ وێنەیە .
9. لە ساڵی ٢٠٠٧- ٢٠٠١ وجارێكی تر لە ٢٠٠٩ بە یەكەم ووڵاتی جیهان دانرا بۆ ژیان و گەشەی مرۆیی .
10. لە ساڵی ٢٠١١ دا بە دیموكراسیترین ووڵاتی جیهان هەژمار كرا .
11. تا ئێستاش نەرویج یەكێكە لە گەورەترین پارە بەخشی نەتەوە یەكگرتووەكان بە ووڵاتە هەژارەكان .
لە سەرووی هەر هەموو ئەمانەشەوە كە زۆر گرنگە ئەوەیە ووڵاتی نەرویج لە ساڵی حەفتاكانەوە تا ئێستا پارەی نەوتی لە هیچ پرۆژەیەك و هیچ خزمەت گوزاریەك و هیچ مووچەیەك بەكار نەهێناوە و هەمووی لە بانكێكی تایبەتی دەوڵەت كۆ كردۆتەوە ، بەو پارەیە دەتوانێت دوای نەمانی نەوت 200 ساڵ ووڵاتەكەی بژێنێ !!!
تا ئێستا بژێوی دانیشتوان و خزمەتگوزاری ووڵاتەكەی لەسەر داهاتی باج بووە .
ڕێژەی باجی ئیش كردن لە سەرەك وەزیرانەوە تا خانەنشینێك لە

36% ەو تەنها بە پێی کەم و زۆری ئیش کردن دەگۆڕرێت .
کەواتە هاورێیان
ئەو جیهانەی ژن دەیەوێت جیهانێکی بێ دژایەتی و بێ ناکۆکی و بێ چینایەتیە و دوورە لە هەموو چەوساندنەوەیەکی مر□قای□تی.
باشترین میللەت ئەوەیە کە زۆرترین ئازادی بە ژنان دەدات ، کەم و کوری لە مافەکانی ژنان دەبێتە هۆی هەرەس هێنانی هەر ڕژێمێکی کۆمەڵایەتی و کۆیلایەتی .
گەر بەراوردێکی وورد بکەین لەنێوان دەسەڵات و حوکمڕانی ووڵاتە پیاوسالاریەکان بە هەرێمی کوردستانیشەوە لەگەڵ ووڵاتی نەرویج کە ژن بەڕێوەی دەبات بێگومان هەموو پێچەوانەکانی ژیان و گوزەرانی خەڵکی شایەتی ئەوە دەدەن کە ژن نەك نیوەی کۆمەڵ نیە بەڵکو شان بەشانی پیاوان هێزوتوانای کارگێڕی و ووڵات بەڕێوە بردنیان هەیە .
ڕەنگین سان

گۆرانی هەمیشەیی ... جەلال عەبدوڵا ساڵح

گەرتۆش نەبیت
دوانیوەڕۆ
باوەشم بۆ دەگرێتەوە.
بەجێم بێڵیت
عەسر دەمخاتە
جۆلانەی خەیاڵییەوە.
لەلام نەبیت
ئێوارە دێت
بە پرچی زەردی زەرد□ پەڕ
دامد□ پۆشێت
لێم نەپرسیت
کچی شەو دێت
هەتاکو ڕۆژ دەبێتەوە

لە باوەشیا دەملاوێنێت
نوقڵی ماچم پێد□ بەخشێت
...
ملیارێ جار
دەرگام داخست
پەنجەرەی وشەم پێوەدا
کەچی هەر دێیت
وەک باڵندەی دەم کزەبا
دەنوک لە سنگی ئاسمانی
هەستم ئەدەیت
وەکو هەورێک
بیر لە دەریا بکاتەوە
بە باراندا
ماچی ئاوم بۆ دەنێریت
...
کە دەزانیت
بێمن ناژیت
وەرە و لەلام بمێنەوە
وەک ئەستێرە بجریوێنە
وەکو کاڵێ بملاوێنە
وەک نوری خۆر بمسوتێنە
ئەی گلێنە و
خوێن و دڵم
ئەی پەپولەی سیحری ژیان
ئەی شیعری جوان
ئەی گۆرانی
هەمیشەیی
گەنجی و
پیریم
...
جەلال عەبدوڵا ساڵح
تۆرۆنتۆ

نەتەوەیەک بە دوا بەرگەدوورەک دادگەرێـــی ! ... نوســینی/نەژاد محەمەد رەسوڵ

سەفەری کوردان لە گەران بەدوای ئەلتەرناتیڤێکدا بە رزگاربوونیان لە دەخی ژیانی گشتی نەتەوەی زۆر سەخت بووە رلە زۆر وەستگەی ژیانی کۆمەلایەتی و سیاسی و ئابووری و کەلتووری خۆیدا وازی لەنەمری نەوەکانی هەناوە بە ئەوەی حورمەت و شکۆ بە کۆمەلگای بگەرێنەتەوە.

لە ئەدەبیاتی جیهانیدا نووسەری ئینگلیزی توماس کارلایل لەنووسینێکیدا بەناوی (بەرگەدرووی جلدراو) ئەمەی کردوە بەناونیشانی ژیاننامەییەک کەبەشەوەی گلتەجاریی و تەنزەوە نووسراوە ر بابەتە سەرەکییەکەی ئەوە دەبێت کە مامۆستایەک هەیە تیۆرێکی هەیە دەربارەی (فەلسەفەی پۆشین و جل و بەرگ) دواتریش لەسالی ١٨٣٦ وەک کتێب چاپکراوەرئەم تیۆرەی باس لەوەدەکات کە کۆمەلگە جلێکی دراوی لەبەردایە و لەم دەخە دراوەی جل و بەرگدا ژیان دەگوزەرێنێت و پێویستی بە پینەکردن هەیە ! بەیە بەدوای پینەکەرێکی شارەزاو و وریا و ژیردا دەگەرێن .

بەنام کێشە سەرەکییەکە ئەوەیە ئەم بەرگدرووەی خاوەن کۆمەلگایەکی جل دراوە و دەبێتە خاوەن نوخبەی سیاسی و ئابووری و ئەخلاقی و رۆلێکی تەواوی لەسەر هەموو جومگەکانی ژیانی کۆمەلگا هەیەرلەکاتێکدا لەم تیۆرەدا خودی (بەرگدرووەکە)جلەکانی پێویستی بە پینەکردن هەیە و جلی دراوی لەبەردایە ربەیە کەلتووری گەرانی ئەمە بەدوای کەسە شیاوەکان و فریاد رەسەکان لە فەلسەفەی توماس کارلایل کورت دەبێتەوە و درێژبوونەوەیەکی مێژووی و دیرەکەکی مەزنی دەبێت لەگەران بەدوایدا .

سەرەنجام کۆمەلەک کایەی پەشێویی لە پەیوەندی بالادەست و ژێردەست دروست دەبێت تا ئاستی تێکشکاندن و شپرزەی و ململانێیەکی ناعەقلانی دەکا ر تائەندازەی بەدەسەلاتی و چاندنی هەستەکی قوول و پتر بوون لە بە قەوارەیی و بە سەبەری ە!

بەیە ئەم ئاوێنە گەورەیەی کە سیاسیەکان ئەیانەوێت تەنها وێنەی خۆیانی تێدا ببینەوە و هیچ وێنەیەکی دی نا ئەوا وەک ئەو پەندە میللیە وایە کەدەلێت(مانەی دارتاش بە دەرگایە) .

پارتی و یەکێتی" تا 2030″ دەسەڵاتی ڕەهایان دەبێت!؟ … فەرەیدون کونجرینی

هەندێك جاران گوێداری ئەوە بووین" گوتەیەک هەیە"
دەڵێن ئەم قسەم هەڵگرە وەك ئەڵقەیەک بیگرە گوێت!؟

بەپێی یاسا" بە هەڵبژاردنەکانی کابینەی 10و دامەزراندنی" لە کۆتایی ساڵی 2024 خۆی ڕێکدەخات و دەبێت دەسبەکاربێت، بەڵام سروشتی ئەم دوو حزبە وابووە بەهەر هۆکارێکبێت جەند مانگێک هەڵبژاردنەکانیان دواخستووە" واتە هەڵبژاردن بۆ کابینەی 10 دەکەوێتە کۆتایی ساڵی 2025 " لەو نێوەندەشدا بۆ دیاری کردنی هەڵبژاردن جەند مانگێك بەڕێ دەکەن و هەمان دەموچاو تا ساڵی 2031 بە هەمان سیستەمی 2020 حوکم دەکەن.

پێش کۆتایی خولی هەرکابینەیەك وادەی هەڵبژاردنەکان دیاری کراوە و لەکاتی خۆیدا نەبوە" هەرهەڵبژاردنەکیش ئەنجام درابێت چەندین مانگی ویستوە تا کابینەکەی ڕیکخراوە، بەنمونە کابینەی نۆ" سێ سەرۆکایەتیەکەی هەرێم لە دەسەڵاتی پارتی و یەکێتیدا بوبە " تەنها بە چوارساڵ نەبووە، بەڵکو لە دوای تەواوبونی چوارساڵی یەکەمی هەمان ئەندامی یەکێکیان خۆی کاندید کردۆتەوە" واتە کەسی هەر سەرۆکایەتیەك هەشت ساڵ لە پۆستەکەیدا دەمێنێتەوە. هەروەك چۆن لە ئێستادا هەرسێ سەرۆکایەتیەکە لای ئەدو بنەماڵەیە"کابینەی 10 بەهەمان ئقاری کابینەی نۆدا تێدەپێ و هی پارتی یەکێتی دەبێت.

هەروەك چۆن هاوڵاتیان بڕوایان بە دەسەڵاتی پارتی و یەکێتی نیە، پارتی و یەکێتیش بڕوایان بە خۆپشاندان و دەنگی ناڕازی و ڕەخنەو نوسین نیەو گوێ بە هیچ کەس نادەن" ئەمەیش هۆکاری ناڕێکخراوەیی خۆپشاندانەکانە" ئەوانەی دەچنە خۆپشاندانەوە بەبینینی "کەڵبەو هاواری دەنگی سەگەك" بڵاوە دەکەن و دوردەکەونەوە ئەمەیش مابوەری ئەوانەن نەک بە خۆپشاندان بەڵکو بە خۆدەرخستن خۆجێگەکردنەوە لە ڕێگەی نازناوەك و دوایش خۆیان بە لایەنێک دەبەخشن، هەمو جوڵەیەکی

شەقامیان کپ کردوە، خۆپشاندانی مامۆستایان بەنمونە. لاوازی ئەم چالاکیانە زەقن" بێباکی خەڵکە لەپاش ئەوەی چەندین ڕۆژنامەنوس کرانە ئامانج و تیرۆرکران یان خۆپشاندانەکانی 17ی شوبات و ڕۆژانی دوایی" کە65 ڕۆژ ڕاستەوخۆ لە ڕێگەی مێدیاو ڕۆژنامەو ڕادیۆو تۆڕەکۆمەڵایەتیەکان تەواوی مەلەفی پارتی ویەکێتیان ئاشکراکرد بەڕەخنەو سرودو هۆنراوە لەگەڵ ئەوەیشدا دەیانکەس کوژران" وەڵامی داواکاریەکانیان نەدرایەوە" لێپرسینەوەیان لە بکوژەکان نەکرد و خێزانی قوربانیەکانیش لە جاوەڕواندا□بن تا ڕۆژی دیاری نەکراو!؟

لە دوای دامەزراندن و دروستبونی بزوتنەوەی گۆران و خستنەڕووی ڕاستیەکان" پارتی و یەکێتی نەیانهێشتوە ئایدۆلۆژیای گۆڕان بەڕێژەی ئەو پلاتفۆڕمە ڕێکخراوەیەیی لە بەرنامەی هیچ حزبێکدا نەهاتوە گەشە بکات" یەکێك لە نمونەکان لە هەڵبژاردنی ساڵی 2009دا پارتی و یەکێتی بە لیستێک هاتن و نەیانهێشت گۆڕان ببێتە یەکمی هەڵبژاردنەکان" لە دوای ئەوەش بەردەوام بونەتە بەربەست بۆ تەواوی پڕۆژەکانیان و کابینەی هەشت کۆسپێکی تربوو" وە لەماوەی 11 ساڵی بونی بزوتنەوەی گۆڕان و تا ئێستا هیچ کام لە پڕۆژەکانی گۆڕان نەخراوەتە جێبەجێکردن و بەیاسایی نەکراوە لەکاتێکدا تەواوی پڕۆژەکان لە پێناو بەرژەوەندی گشتیدایە و زیان دەگەیەن□ت□ ب□ دەسەڵاتی پارتی و یەکێتی " دڵنیاشبن تا 2031 هەر ڕێکخراوو حزبێک دروستبێت ناتوانن پارتی و یەکێتی بگۆڕن" یان چاک بکەن" ئەگەر کودەتا یان ڕاپەڕینێك ئەنجام نەدەن وەک ئێستایان دەمێنەوە" وەک لێرەدا ئاماژەم پێداوە.

بۆ دەبێت ئەم بیرکردنەوەم هەبێت؟ ئەگەر ڕاپەڕینی ساڵی 1991 هاوڵاتی بیکردایە" ماوەی 29 ساڵ حوکمڕانی خراپی پارتی و یەکێتیان پێ قبوڵ نەدەکراو ڕاپەڕینێکی تریان ئەنجام دەدا، هاتنەوەی ئەم دوو بنەماڵە لە ئێران بەختێکبوو هات و بۆیان لوا " ئەویش ڕژێمی بەعس سەرقاڵ بوو بە کوەیتەوەو هێزی باکوری ناردبوو بۆ باشوری ئێراق و هێزی بەرگری لە ناوچەکە لاوازبوو" ئەمانیش هاتنە سەر حازریی، ئەگەر ئەوە نەبوایە بەهەموو تەمەنی خەڵک و حزبی باشور راپەڕینیان بۆ نەدەکرا ئەوەیش ئاشکرایەو لە ئێستادا پێدەزاندرێ، ئەگەر وانیە بۆ ڕانا پەڕن؟ پاش ئەوەی ڕژێمی بەعس زۆرێك لە سەربازەکانی نارد بۆ خواروی ئێراق و کوەیتی داگیرکرد، کوردەکان پەیامیان بۆ یەکتری ناردوو بڕوایان بەخۆیان هێناو بەرەی نیشتیمانی کرایە ئامرازو بەکارهێنەری هەلەکە" واژوکرا دڵنیاشبوون لەوەی سەرکەوتودەبن و پێویست بەوە ناکات شەڕەکە بە پێشمەرگە

بکەن" لە ڕادیۆکانیانەوە بانگەوازیان بڵاوکردەوە" بەمەیش ورەی ئەمن و ئیسغبارات و ئەو هێزە کەمەی هەبوو لە باشوری کوردستان ڕوخان و ورەی خەڵکیان بەرزکردەوەو بەهەراو هووی هاوڵاتی ڕژێمی بەعس شکستی هێناو لە ناوچە کوردیەکان کشایەوە.

هاوڵاتیانی باشوری کوردستان ئارامیی و دان بەخۆداگرتنیان پێوە دیارەو لەچاوەڕوانی ئەوەدان پارتی و یەکێتی خۆیان چاك بکەن" کێن ئەوانەی پاڵپشتی ئەم پڕۆژەن لە چاکردن و گۆڕانکاری" گەر بشمێنەوە" لە هەر ساڵ و زەمەنێکدا کوردستان ئازادبێت و سەربەخۆبین پارتی و یەکێتی باجی هەموو ئەو داگیرکاریانەی کردویانە دەبێت بیدەنەوە، بە گەڕانەوەی زەویی و هەموو ئەو داهاتەی بردویانە بۆخۆیان، چونکە ئەوەی ئێستە هەیانە لەداهاتی خاکی هەرێمەو مافی خەڵکە داگیریانکردوە.

لە ماوەی 10 ساڵی داهاتودا" دەچینە ساڵی نوێی 2031 و پارتی و یەکێتی لە دەسەڵاتی ڕەهادا دەمێنن " ئەگەر لەماوەی ئەو دە ساڵەدا هاوڵاتیانی باشوری کوردستان کودەتا یان راپەڕین ئەنجام نەدەن یان گۆڕانکاری بەسەر باکورو ڕۆژهەڵاتی کوردستاندا هاوشێوەی ڕۆژئاوای کورستانی لێ نەیەت و پەکەکە چاکی نەکات" وەك چۆن لە 2020 داین و دەیانبینین" لە 2030 هەمان بینینەوەدەبێت و هەر پارتی و یەکێتی حوکمداری باشوری کوردستان دەکەن بەخراپیی.

کاتێك گۆڕانکاری بەسەر دەسەڵاتی ڕەهای پارتی و یەکێتی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدادێت کە پێگەی کورد بەرەو فراوان بون بچێت بە ئازادبونی ناوچەکانی ڕۆژهەڵات و باکوری کوردستان. ئایە لە دەساڵی داهاتودا ڕودەدا؟ ئەگەر ڕونەدا ئەوا پارتی و یەکێتی فاشاریان لەسەرنا بێت و ئاسایی حوکمی خۆیان دەکەن تا 2031.

پەریە لە خاچ دراوەکان … کاوە عوسمان عومەر

زۆر جار پێت وتم..
عاشق مەبە، عیشق..

سەرابێکی جوانە،،
لە فیردەوسی ماتیریاڵدا،،
زەردەی مۆنالیزاش..
لەگەلەری بازاڕی ڕەشا…
درۆیەکە، وەک بەفری نێو…
ڕەهێڵە لمی هاوین، هێلینیش ..
گەر جەنگی تەروادە ڕووینەدایە،،
هیچ کەسێک ڕوخساری ئەفسوونی ئەوی ..
لا گرنگ نەبوو،،
ئێستا زەمەنی ڕاسەقینە بەدەکان و،،
ساتەوەختە دژوارەکانە،،
بەلەمی ئەندێشەش، ئەفسووس..
لە لمی ماتیریاڵدا سەرنگوم ،،
سەردەمی تەرم و بێئاگایی هۆشمەندیە،،
وێڵبوونە لە دۆزینەوەی ڕوخساری یەکتر،،
گەرچی من دەروازەی گڕین نەما،،
لە باخچە هەڵواسراو□کانی دۆزەخا،،
بەدواتا نەگەڕێم، ،
هەمووپانتایی بێستانی شەوی سەفەرم،،
بۆت کردوەتە چراستان،،،
تەنها تیشکێک..
لە تونێلی تاریکی ڕۆحتەوە،،
هەر دیار نەبوو،،
ئەو پەریانەی باڵیان قرتان،،،
جەستەی ئاویان لە خاچ درا،،
ئەو سەرگەردانە وونانەی سەرکەنار،،
تەمتومانی غوربەت ڕۆحیانی سوتان،،
جگە لە هەناسەی ووشکی با،،
چیتر هەیە بنوسێتەوە سەرگوزشتەیان،،
تازە نامە پڕ پەپولەو کەناریەکانی تۆش..
ئەی ڕێگری ئەندێشەی من،،
کوا سارێژی برینی ئەو دارە ئەکات..
لە ژێر ژیێ گیتاری مەرگا زەرد بوو،،،
سەیرە هەموو ویستگەکان ئەچنەوە،،
سەر دورخەی دڵی ماندوو..
لەسەفەری ڕۆح،،
سەیرە، ئەپارتمانەکانی شاری دۆزەخ…

هەمووی لەیەک ئەچن،،
هەموو کچە عاشقەکانیش،،
لە ژێر بەیداخی خوێنی قەتیسماوی…
درەنگە شەوێکی تەنیایی ،،
بێباکانە، چنگیان لە هەڵکێشانی ….
شەتڵی ڕۆحی خۆیانە،،
بەڵام کوا لە وڵاتێ بە فسفۆر و…
سیانید و تۆفانە گڕی ڕق،،
پەرژینی چاوی هەڵچنرا بێ،،
ڕۆحە کۆیلەبوەکان ..
دڵی ئەرخەوانیان…
لە دارستانی حەز و ژوانا،،
بەری شیعری تیا ئەگرێ؟
بیرمە ڕۆژانێ بوو،،
کە کەشتیگەڵی ئاڵتوونی بەرائەت ،،
لە کەناری زومردی شارێک،،
درەوشاوە وەک ڕەنگاڵە ،،
لەنگەری گرتبوو، ئەوسا..
ماسی گرەکانی دەریای ئەستێرەکان هاوڕێمان بوون،،
مرواریە درەوشاوەکانی…
نێو دێڕەکانی ڕۆمانێک لە ئاوی ببێگەرد،،
شاکاری سەفەری شیعری بوهەیمیمان بوو،،
شەوانیش ، وەک ئەستێرەی سرک و جەستە گڕپژێن،،
بە کوچەو کۆڵانەکانی شارا ئەکشاین،،
چاومان یەک پارچە نوور بوو،،
دڵمان کانی تەقاوەی منداڵیەکی هەتاهەتا،،
گیرفانمان پڕ مێوژی شیعری یاخی..
ڕوخسارمان لە تەم قەشەنگتر بوو،،
لە بیابانی ساڵەکانا، ،
هەموان بوینە تەم، هاوڕێ،،
با بە بێ دەنگی و بە خوماری…
وەرزەکان تێپەڕن،،،
ئینجا پەیوەندی بە دورخەی …
سارد و تەزیوی ڕۆحی یەکترا بکەین،،
گەرچی شەوی مەنجەنیقئاسای وونبوون،،
زنجیری لە پەل و باڵی چەند سەدە هەڵنەفڕاو ئاڵاندوە،،
یادەوەریەکانی ئەوانەش،،

لە ڕۆخی ڕوباری بێهودەیی،،
حەزەکانیان ڕژان،،،
وەک خشڵێکی زەمەن بەسەر چوو،،
خزێنرا□ سندووقی بۆراقی بیرچوون، ماشینەکانی…
سەردەمی تازە ، دەنووکی نەشتەریان..
لە دڵمان گیرکردوە،، کام دەروازە بگیرنە بەر…
لەدەست ماشینە مرۆڤەکان ڕزگارمان بێ؟،
کام دەریاچەی ئاوی نەمری…
کات و شوێنە لە دەستچوەکان گرێبداتەوە؟
کام ڕۆخی دەریاچەیەکی هێمن و پاک،،
زیخ و خۆڵی نێو خوێنی ژەهراویمان پاککاتەوە؟
پەرستگایەکم پێویستە،،
بێ خواوەند،،،
تەنها کچی مانگ و کوڕی خۆر و شیعری ئاوی تیابێ،،
ئەی سەمازانی نێو سەرابی کۆچی من،،
ڕوخساری پڕ ئەنددێشەی تۆیە،،
کەشتی سەرکێشم دەربازی زەریای…
مەست بە شیعری یاخی ئەکات …
بزانە، تۆیەک لەفەنابوونی جەنگە ئەفسوناویەکان،،
هاوسەفەری وڵاتە تابوتستان و دۆزەخی بەستەڵەک و فیردەوسی سوتاومی..
فریادڕەس لەم شەوە ئەنگوستە چاوە وێڵیە،،
تەنها پێنووسی شیعری یاخیە..
پێنوسی شیعر ناخەوێ، چرایە…
بۆ ژووری تاریکی دایکە ڕۆح پچڕاوەکان،،
دەستکی هانایە بۆ پەریە لە خاچ دراوەکان.

وێنەکە کارێکی هونەری فۆتۆگرافەری ئ□□□مانی
(Dorothe – DarkWorkX)
بە سوپاسەوە لە پەیجی فەرمی خۆی وەرگیراوە.

هەندێک تێبینی … نەوزاد بەندی

دنیا وەک شانۆگەرییەک وایە، زۆربەی خەڵکەکە سەرقاڵی داگیرکردنی کورسییەکانی شانۆکەن و ئاگایان لە شانۆگەرییەکە نییە ،دوایی هەموویشیان بە بێ کورسی و بە دەستی بەتاڵ دەرئەکرێنە دەرەوە ..

* * *

تە سەیر کە ، هەتا بە کەشک و باڵەخانەکان بەرزتر ئەبنەوە و ..شەقام و باخچە و شانۆ و شارستانییەت وێران ئەبێ .. لە کەلاوەیەک ئەچێ پڕ بێ لە ملیاردەری کوێر .

* * *

میللەتی مل ئەستوور ئەو میللەتەیە کە تاکەکانی لەکتەرزاون و ..چینە لەسەر گیرفان و ئارامی و کەرامەتی یەکتری ئەکەن

* * *

بە بڕوای من لە شوێنێک هەست بکەیت ڕۆژ بە ڕۆژ دوا ئەکەویت ، بەجێی نەهێڵیت، مردوویت و بەخۆت نەزانیوە

* * *

لە شارەکا هەر کەسێک بە خۆی بژی و خەریکی بەرژەوەندیی تایبەتی خۆی بێ ، لە کۆتاییدا تێک ئەگیرێن و ئەبنە دوژمن و بابکوشتەی یەکتری ..چونکە بەرژەوەندیی گشتی لەبار دەچێت .

* * *

لەو کاتەوەی دنیا دروست بووە ، هەزارەها دزی گەورە بە هەزاران فێڵ و ناونیشانی درەوە ، ویستوویانە و ئەیانەوێ دنیا بخەنە گیرفانیانەوە ، بەڵام دنیا هەموویانی خستەتە و ئەخاتە گیرفانی خۆیەوە ..

* * *

زۆر دەت بە دەستکەوتەکانت خۆش نەبێ ، چونکە کاتێ ..دوور و نزیک لە دەستت دەرئەچن

* * *

هەوڵ بدە خۆشبەختی خۆت ، خۆشبەختی ئەوانی تر تێک نەدات .. پڕۆژەکانت پڕۆژەی ئەوانی تر پەک نەخات .. هیوا و خەونەکانت ، هیوا و خەونی ئەوانی تر وێران نەکات

* * *

ژیان خەوێکی دوور و درێژە یان خەو ژیانێکی دوور و درێژە ؟ نازانم ..

* * *

ووڵاتێک نەزان بەڕێوەی ببات ، زاناکانی ئەکوژرێن یان پەرتەوازە

ئەبن ..خۆشبەختترینیان ،شێت ئەبێ .

30ی ئاب رۆژی جیهانی بێسەرووشوێنکراوان

ئەمرۆ 30ی ئاب رۆژی بێسەروشوێنکراوانە لە جیهان, کوردستانیش هەرێمێکە لە وڵاتێك چ خۆی و چ عێراق یەکێکە لەو 80 وڵاتەی جیهان کە هاووڵاتیانی تێدایە بێسەروشوێنکراون بەهۆکاری سیاسی, لە جیهاندا ژمارەیان بە 52250 کەس دیاریکراوە, ئەوانەن تۆمارکراون لە ناوەندە جیهانیەکان بە تایبەت نەتەوە یەکگرتووەکان و خاچی سوری جیهانی و هاوپەیمانی جیهانی دژ بە بێسەرو شوێنکردن و …. لە کاتێکدا تەنها ژمارەی بێسەرو شوێنکراوانی ئەنفال و بارزانی و فەیلی و ئێزیدی و …چەندین بەرابەری ئەو ژمارەیەیە, بە شێوەی گشتی ژمارەی بێسەروشوێنکراوان خۆی دەدات لە 50 ملیۆن هاووڵاتی لە جیهاندا, لە ناویشیاندا لە 30 وڵات زیندانی نهێنی بوونی هەیە, لەناویاندا عێراق بونی هەیە.• ب َسەروشوێنکردن تاوانێکی زەقی مافی مرۆڤ و یاسای نێو دەوڵەتی و جاڕنامەی گەردونی مافی مرۆڤە, بە پێی پەیماننامەی رۆما دەچێتە چوارچێوەی تاوانی دژ بە مرۆڤایەتیەوە, کات و شوێن تاوانەکە بە زیندویی د□ه□□ت□وە , بنەماڵەی قوربانی مافی قەرەبوو و زانینی راستیەکانیان هەیە.هیچ دەسەڵات و گروپێك مافی بێسەروشوێنکردنی هاووڵاتیانیان نییە, کە تاوانکار بە پێی یاسای نێودەوڵەتی نا بێت لە سزا رزگاری بێت.بێسەرو شوێنکردن پێشێلی مافی یاسایی تاك,مافی ئازادی و ئاسایش, مافی ئەشکەنجە نەدان , مافی ژیان, مافی ناسنامە, مافی دادگاییکردنی دادپەروەرانە, مافی قەرەبوکردنەوە, مافی وتنی راستیەکان, مافی ئابووری, کۆمەڵایەتی, رۆشنبیری, مافی ئاستی ژیان, مافی تەندروستی و فێربوون , مافی کەرامەت و داوالێبوردنکردنی قوربانی ..ە.لەم بۆنەیەدا وێڕای ئیدانەکردنی بوونی سەدان دیاردەی بێسەروشوێنکردن بەهۆی عەقیدەی سیاسیەوە لە باشوری کوردستان و دەیان هەزار لە پارچەکانی دیکەی کوردستان لە لایەن رژێمە دکتاتۆری□کانی ناوچەکەوە, داواکارین :

1 – حکومەتی هەرێمی کوردستان لیستی ناوی بەسەروشوێنکراوان، هەکاری بەسەروشوێنکردن و هەکاری مردن، شوێنی مردنیان بڵاو بکاتەوە، ئەوانەشی ماون ئازادیان بکات.

2- شوێنی کۆکردنەوەی بەسەروشوێنکراوان بپارێزرێت و بە یاداوەری بەسەرو شوێنکراوان و دروست کردنی مۆنمێنتی یاداوەرییان.

3- بە یاسا بەسەروشوێنکردن لە کوردستان قەدەغە بکرێت.

4- داوای لێبوردن لە بنەماڵەکانیان بکرێت و پەیمانی دوبارە نەکردنەوەی بدرێت.

5- روفاتی قوربانییەکان بگەڕێنرێتەوە بۆ کەسوکاریان.

6 – قەرەبووی ئابووری کەسوکاریان بکرێتەوە بە ماوەی رابردوو، ژیانەکی شەرافەتمەندانەیان بۆ دابین بکرێت لە روی دارایی و خوێندن و چارەسەری تەندروستی.

7- مافی کەسوکاری بەسەروشوێنکراوانە هەموو راستییەکان لەسەر بەسەروشوێنکردنی رۆڵەکانیان بزانن، تەواوی زانیارییەکانیان لە بەرواری بەسەروشوێنکردنەوە بە ئاشکرا بکرێت.

8- بە یاسا پارێز بەندی بۆ کەسوکاری قوربانیان، پارێزەرەکانیان، رێکخراوەکانیان دیاریبکرێت بۆ وتنی راستییەکان و داکۆکیکردن لە مافەکانیان.

9- پێویستە زیندانەکانی کوردستان سجلی هاتووان و دەرچوانی هەبێت، هیچ کەسێك لە دەرەوەی زیندانە فەرمییەکان زیندانی نەکرێن و زیندانی نهێنی وەك تاوان سەیر بکرێت.

رێکخراوی کوردستان بێ جینۆساید

-Kurdistan without Genocide30-8

2020

نەمامێکی نوێ ... عەلی حەمەڕەشید بەرزنجی

وا شەش ساڵی تەواوە
لەم قوتابخانەیە دام
دڵگیر و خۆشەویستە
ئای چەند شیرینە لەلام
...
هەر کە چوومە پۆلی یەک
لە باخچەی قوتابخانە
نەمامێکم ڕواند و
وەک هاوڕێم بوو ڕۆژانە
...
ئێستا ئەویش شەش ساڵە
باخچەکەی جوان کردووە
ناوی منی لەسەرە و
وێنەم لەلا گرتووە
...
ئەمساڵ ئێرە جێدێڵم
بۆ پۆلی حەوتەم دەڕۆم
لەوێش نەمامێکی نوێ
دەڕوێنم بەدەستی خۆم
...
٢١/١/٢٠٢٠